

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΚΑΤΑ ΤΟΝ ΙΣΤΡΟΝ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΕΜΠΟΡΙΚΟΥ ΝΑΥΤΙΚΟΥ.

(*Ιδε γαλλίδ. 155. Συρίχαια.)

---2422---

Ὁ Ἰστρος, ρέων δι' ὅλης τῆς μασηδρινῆς Βλαχίας ἀπὸ Ὀρόσεβας μέχρι Σκρότου (Σερβίου) χωρίζοντος αὐτὴν ἀπὸ τῆς Μολδαβίας, καὶ ἀπὸ τοῦ του μέχρι Προύτου (Πυρήθου), συνέρου πρὸς τὴν Βασσαράβιαν τὴν ὁποίαν μετὰ τῆς Βουλγαρίας ἐκατέρωθεν βρέχει, διὰ πολλῶν στομιῶν ἐκβάλλει εἰς τὸν Εὐξείνιον, ὧν ἐπιστημότερα εἰσὶ τὸ Καλί ἢ Κίλια (κατὰ διαφορὰν πιθανὸν ἐκ τοῦ Ἀγίλλαια), παρ' ἧ καὶ πάλι ὁμώνυμος, τὴν ἀρχὴν του ἔχον ἀπὸ τὸ κατὰ τὸ Τσιτάλη τοῦ Ἰσμαηλίου διακλαδισμού τοῦ ποταμοῦ, σχηματίζοντος ἐξ ἀριστερῶν τὸ Καλί ἢ τὴν Κίλιαν, ἐκ δεξιῶν κατὰ μέσον διὰ τῶν παραλίων τῆς Βουλγαρίας τὸν Σουλινᾶ, ἀπὸ τοῦ ὁποῦ τοῦ βραχίονα διὰ νέας ἀποχωρήσεις σχηματίζει τὸ στομιὸν τοῦ Ἀγίου Γεωργίου ἢ κοινῶς τὰ Ἀγιογεωργίτικα (α). Τούτων γνωστότερον εἶναι ὁ Σουλινᾶς ἀπὸ τὰς ἀρχὰς τῆς παρούσης ἐκατονταετηρίδος, οὐχὶ δὲ ἴσως καὶ τὸ προσφορώτερον διὰ τὸν εἰσπλουν καὶ ἐκπλουν.

Ὁ Ἰστρος καὶ τοὶ βαθύρρους καὶ ὀρμητικώτατος, οὐχ ἥττον κατὰ τινὰ μέρη πρὸς τὰ ὁποῖα ἡ ὀρμή του κάμπτεται ὡς ἐκ τῆς παραλλαγῆς, τῆς ἀνωμαλίας τῶν ἀκτῶν καὶ τῶν ἐν εἶδει ἀκρωτηρίων σχηματιζομένων ἐσχῶν, εἶναι ἀδύνατος καὶ ἥττον ὀρμητικὸς. Προέρχεται δὲ ἡ τοπικὴ αὐτῆς τῶν ὑδάτων μείωσις ἢ ἐλλειψίς, ἐκ τῆς κατὰ μικρὸν συσσωρευομένης ἄμμου, διότι, ἀμβλυνομένης τῆς ὀρμῆς του, δὲν δύναται νὰ συμπαρασύρῃ αὐτήν. Τοιαύτην ἀρχὴν ἔχουσιν αἱ κάτω μικρὸν τῆς Δούλτζης ἀμμώδεις σφρταί, γνωσταὶ ὑπὸ τὸ ὄνομα Ἰαλγάνια, τοιαῦται εἰσὶν αἱ ἐν Σουλινᾶ διπλαῖ ἐσθ' ὅτε σχηματίζονται καὶ πάλιν ἐκλείπουσιν, ὧν ἡ μὲν ἐγκαρσίως πρὸ αὐτοῦ τοῦ στομιῦ σχηματίζεται, ἡ δὲ ἀπωτέρω (β).

(α) Ὁ βραχίον τοῦ Ἀγίου Γεωργίου κατὰ πᾶν θεωρεῖται ὡς ἀρμελὶ τοῦ ποταμοῦ καίτι, ἀπὸ τῆς ὁποίας ἐκπλακίσθη ὁ τοῦ Σουλινᾶ καὶ ὁ τῆς Κιλίας.

(β) Αἱ σφρταί καὶ πρὸ τοῦ στομιῦ σχηματίζονται ἐναυσίως, οὗτοι συμπίπτουσιν εἰς τὸ αὐτὸ πάντοτε μέρος, ἀλλ' ἀπώτερον ἢ ἐγγύτερον τοῦ στομιῦ, κατὰ τοὺς ἐπικρατοῦντας ἀνέμους, τὴν μικρὰν ἢ μεγάλαν πλημμύραν τοῦ ποταμοῦ. Ὅσον γνωσταὶ εἰσὶν αἱ ἀφορμαὶ τοῦ σχηματισμοῦ τῶν ἐντὸς τοῦ ποταμοῦ καὶ τῶν τοῦ στομιῦ σφρτων, τοσοῦτον διαφανεσθαι ἐπὶ τῶν πρὸ τοῦ στομιῦ εἰς ἀπόστασι 3½—4 — μιλίου περίπου σχηματιζομένων, ἔνθεν τῶν ὁποίων τὰ ὕδατα μέχρι τοῦ στομιῦ εἰσὶν ἀχνῆ. Ὁ ἐν Γαλατζίρ πρόεδρος τῆς Ἑλλάδος Κ. Γκιωνῆς μετ' ἀριθείας ἐρευνήσας τὰ μέρη καὶ τὰς ἀφορμὰς, φρονεῖ ὅτι εἰς τὴν γένεσιν τῶν συντελεῖ μόνον ἡ πλημμύρα τοῦ ποταμοῦ μετ' τὴν σύμπτωσιν νοτιοανατολικῶν ἀνέμων, οἱ ὅποιοι θάωντες οὕτως εἰπεῖν, τὴν ταχύτητα μετ' ἧς ὁ ποταμὸς εἰσβάλλει εἰς τὸν

Εὐξείνιον, διὰ τῆς ἀνταπνοῆς τῶν ἀναγκάζουσιν αὐτὸν νὰ ῥίψῃ τὴν ἄμμον, τὴν ὁποίαν ἄλλως τε ἥτοια παρασύρει εἰς τὰ βάθη τοῦ Εὐξείνιου διὰ τοῦτο καὶ σπανίως σχηματίζονται. Ἐκ τῆς ἀρχῆς ταύτης ὁρμημένος ἐκπηγεῖ καὶ τὸ δρεπανοειδὲς σχῆμα τῆς σφρτῆς τῆς ἐκτεταμένης νοτιοανατολικῶς τοῦ στομιῦ, ὅπου ἄλλως εἶναι ἀνεξήγητον.

Ἡ Ῥωσσία τριάκοντα περίπου ἔτη κατόπιν αἰματοδεσμάτων πολέμων δεσπόσασα τὸν Ἰστρον, μεταχειρίσθη αὐτὸν εἰς δεδομένας τινὰς κρισίμους πολιτικὰς περιστάσεις ἐπιτηδείως, ἀπαγορεύσασα ἅμα μὲν τὴν δι' αὐτοῦ μετὰ τῆς Ἀνατολῆς κοινωσίαν τῆς Δύσεως, ἅμα δὲ τὸν πλοῦν αὐτοῦ εἰς τὰς ἐξ Ἀνατολῆς προσλεύσεις καὶ τὴν ἐκ τῶν Ἡγεμονίων ἐξαγωγὴν σιτηρῶν καὶ ὑπὸ τὴν ἐπαύρῃ ταύτην ἐσχὲ πλεονεκτήματα ἱκανά, διότι ἡ πόλεμος τὴν Εὐρώπην ἐτάρασεν εἰς ὃν ἐνδιεφέρετο ἡ Ῥωσσία, ἡ σιτοδεία ἠπειλεῖτο εἰς τὰς χώρας τῆς, ἡ σκοπὸν τινὰ ἐξεπλήρου, καὶ αἱ πύλαι τοῦ ποταμοῦ ἐξ ἴσου κεκλεισμέναι ἦσαν. Ταῦτα φαίνεται ὅτι ἡ Εὐρώπη τοσοῦτον ἐξετίμησε κατὰ τὸν παρόντα πόλεμον καὶ συνησθάνθη, ὥστε ὡς ἂν περὶ αὐτοῦ ἡ ἔρις, ὁ Ἰστρος ἐκαρῆθη οὐδέτερος μεθ' ἑλῶν τῶν ποταμῶν οὐς δέχεται, τῶν παραπατεμιῶν δὲ σχηματίζει καὶ τῶν ἐκβολῶν των. Καὶ ὡς ἂν μὴ ταῦτα ἤρκουν, καὶ ἐγγυήσεις ἄλλας παρὰ τῆς Ῥωσσίας ἐζήτησαν καὶ ἔλαβον, διὰ τῆς παραχωρήσεως ὅλων τῶν παριστρίων μασηδρινῶν ὀρίων τῆς μέχρι τοῦ Εὐξείνιου. Οὕτως ἡ Ῥωσσία ζημιώσασα καὶ ζημιωθεῖσα ἐκατομμύρια τινὰ, φαίνεται ἀπολέσασα τὸ ἐπ' αὐτοῦ κράτος τῆς.

Ἰδωμεν τὴν Αὐστρίαν, διότι μετὰ τὴν Ῥωσσίαν αὐτὴ διαφιλονεικεῖ τὸν Ἰστρον.

Ἡ Αὐστρία, νομιζομένη, βέλτιον ἂν καὶ βραδύτερον τῆς Ῥωσσίας κατανόησε τὰ ὠφέλη τοῦ Ἰστροῦ ὑπὸ ἀντίθετον ὅλως λόγῳ πρὸς τὴν Ῥωσσίαν, χάριν τῆς βιομηχανίας καὶ τοῦ ἐμπορίου τῆς. Ἀπὸ τὰς ἀρχὰς τῆς 12^{ης} ἐκατονταετηρίδος κινήσασα πάντα λίθον νὰ λάβῃ τὴν θέσιν τῆς Ῥωσσίας ὡς πρὸς τὰς Ἡγεμονίας, καὶ ἀποτυχούσα περιορίσθη εἰς τὸ ἐμπόριόν τῆς, καὶ ἐν διαστήματι εἰκοσιπέντε περίπου ἐτῶν τὸ εἰσήγγαγε μετὰ πλείστης ἐπιτυχίας εἰς τὴν Σερβίαν, Βλαχίαν καὶ Βουλγαρίαν, τὸ ἐξέταινεν εἰς

Εὐξείνιον, διὰ τῆς ἀνταπνοῆς τῶν ἀναγκάζουσιν αὐτὸν νὰ ῥίψῃ τὴν ἄμμον, τὴν ὁποίαν ἄλλως τε ἥτοια παρασύρει εἰς τὰ βάθη τοῦ Εὐξείνιου διὰ τοῦτο καὶ σπανίως σχηματίζονται. Ἐκ τῆς ἀρχῆς ταύτης ὁρμημένος ἐκπηγεῖ καὶ τὸ δρεπανοειδὲς σχῆμα τῆς σφρτῆς τῆς ἐκτεταμένης νοτιοανατολικῶς τοῦ στομιῦ, ὅπου ἄλλως εἶναι ἀνεξήγητον.

(α) Ἡ συνθήκη τῶν Παρισίων, ὑπερτίθη τὰ συμφέροντα τῆς Εὐρώπης ἀπέναντι, καταστήσασα τὸν ποταμὸν γαιῶν αὐτῆς ταμίον, μὴ φοβουμένης πλέον νὰ περιέλθῃ εἰς τὰς δυσχερεῖς τῶν ἐτῶν 1853—1854, ὅτε κερχάσθη τῆς κολλυσιολογίας τοῦ Ἰστροῦ ὑπὸ τῆς Ῥωστικῆς Κυβερνήσεως, καὶ σιτοδείας ἐπιστάσεως, αἱ καὶ μικροῦ θαῖν λημοῦ ἀπώλοντο. Ἀπειροὶ δὲ ἐμποροὶ ζημίας μεγάλας ὑπέστησαν.

ὅλους τοὺς λιμένας τοῦ Εὐξείνου καὶ τῆς Ἀνατολῆς, καταστήσασα ὅλα ταῦτα τὰ μέρη ἄξια λόγου καταναλωτήρια τῶν βιομηχανικῶν προϊόντων της. Οὕτως ὁ Ἰστρος σήμερον κατέστη ὀφθαλμὸς τῆς Αὐστρίας.

Ἡ Αὐστρία εἰς μεταλλικὸν μόνον πέμπει ἐτησίως εἰς τὴν Μολδαυίαν πέντε ἑκατομμύρια φλωρίων ἢ 66 ἑκατομμύρια δραχμῶν, διπλάσια δὲ τούτων καὶ πλέον ἴσως εἰσάγει διὰ γραμμικῶν καὶ τῆς συναλλαγῆς τῶν προϊόντων της καὶ πιστεύομεν ὅτι δις τόσα καταναλίσκει εἰς τὴν Βλαχίαν καὶ Σερβίαν καὶ ἂν ταῦτα τὰ πλεονεκτήματα πορίζεται ἀπὸ τῶν Ἡγεμονιῶν, ὅποια ἄρα, χάριν εἰς τὰς εὐκολίας τοῦ Ἰστρου, πορίζεται ἀπὸ τὴν μεσημβρινὴν Ῥωσσίαν καὶ τὴν Ἀνατολήν. Ἀλλ' ἂν πρὸς στιγμὴν παραδεχθῶμεν ὅτι ἡ Αὐστρία, μὲ ὅλας τὰς ἀντιδράσεις τῶν ἄλλων, κατορθώσῃ νὰ συστήσῃ ἰδίαν χρηματικὴν τράπεζαν ἐνταῦθα, νὰ κατασκευάσῃ σιδηροδρόμους, δι' ὧν νὰ σχετίσῃ διὰ τῆς Μολδαυίας καὶ Βλαχίας τὸν Ἰστρον μὲ τὰ μεσημβρινὰ καὶ βορειότερα μέρη τῆς αὐτοκρατορίας της, ὅπως καταστήτῃ ἐπὶ τοῦ Ἰστρου λιμένα ἰδίων εἰς ὃν νὰ ἐποταμιεύσῃ τὰ φυσικὰ προϊόντα τῆς Τρανσυλβανίας, Γαλλικίας, Οὐγγρίας κτλ. δὲν εἶναι δύσκολον νομίζω νὰ προῖδῃ ἕκαστος ὁποῖας σπουδαιότητος εἶναι ὁ Ἰστρος διὰ τὴν Αὐστρίαν (α).

Ἡ Αὐστρία, χρόνον πολὺν ἀγωνισθεῖσα ὑπὲρ τῆς ἐπιδόσεως καὶ τῆς ἐπιτυχίας της, ὀρεῖται ταῦτα εἰς τὴν ἀτμοπλοῖαν τὴν ὁποῖαν ἐν ἑλλείψει πλοίων ἰστιοφόρων εἰσήγαγε μεταξὺ Κωνσταντινουπόλεως καὶ Βιέννης, καὶ δι' ἧς ἐπέδωκε τὰ βιομηχανήματά της εἰς τε τὰς παριστρίους Ἡγεμονίας καὶ τὴν Ἀνατολήν, ἐνθα εὐκολώτερον καὶ μὲ ὀλιγωτέρας δαπάνης τὰ μετέφεραν ὅπερ φυσικὸν καὶ ἐπόμενον ἦτο ν' ἀπαρέσκη εἰς τὴν Μεγάλῃν Βρετανίαν, ἀξιούσαν δι' ἐαυτὴν τὴν Ἀνατολήν. Ἡ ἐπίδοσις καὶ ἡ ὑπεροχὴ τῆς Αὐστρίας ἐνταῦθα ἀρχεῖται ἀπὸ τοῦ 1834, ἀκριδῶς μετὰ τοῦ πρώτου ἀτμοπλοίου τὸ ὁποῖον κατέπλευσε τὸν Ἰστρον.

Ἀλλ' ἐρ' ὅσον τὰ Αὐστριακὰ βιομηχανήματα καὶ τὸ ἐμπόριον ἐξετείνοντο διὰ τοῦ Ἰστρου εἰς τὴν Ἀνατολήν, κατὰ τοσοῦτον ἡ Ἀγγλικὴ ἀντιπολίτευσις δὲν ἐβράχυνε νὰ διακηρυχθῇ ἀπροκαλύ-

πτως. Τοιοῦτοτρόπως ἔθνη χιλιάδας μυλίων μακρὴν ἀλλήλων συντηγνίζοντο τὸν εὐγενέστερον τῶν ἀγόνων πρὸς εὐδαίμονιν τῶν λαῶν των, ἐν ᾧ ἡ τὰ ὅριά της ἐν αὐτῷ τῷ Ἰστρῷ ἀρδεύουσα Ῥωσσία παννύχιον κῦδος, περιοριζομένη εἰς τὸ σύστημα τῆς ἀποκλειστικότητος, ὅπερ ὡς συνάδον μὲ τὰ συμπερόντα τῆς Αὐστρίας θὰ διατηρεῖτο, Κύριος οἶδε, πόσον, καὶ ἄνευ τοῦ τελευταίου πολέμου οὐδὲν ἤθελε κατορθωθῇ μ' ὅλας τὰς ἐπιμόνους ἀντιπράξεις τῆς Ἀγγλίας, πολλὰ ἀγωνισθεῖσας κατὰ τῶν καθεικώτων, καὶ διὰ τοῦ διορισμοῦ διπλωματικῶν πρακτόρων τὴν κατάργησιν τῶν λοιμοκαθαρτηρίων ἐπιδιωξάτης· διότι τὰ βιομηχανήματά της ἐρχόμενα διὰ τῆς Τουρκίας ὑπεβάλλοντο ἢ ἐν Ἀγγλίᾳ ἢ ἐδῶ εἰς διατυπώσεις τινὰς δυσκολοποιούσας τὴν ταχείαν καὶ ὀλιγοδάπανον εἰσγωγὴν καὶ εἰς τοὺς ἐντεῦθεν διὰ τὴν Ἀγγλίαν ἀπόπλους τῶν ὑπὸ ἄλλων σημαίαν πλοίων προσπαθήσασα νὰ ἐπιβάλῃ διατυπώσεις τινὰς, τῶν ὁποίων ἡ ἐκπλήρωσις ἢ ἡ παράλειψις ἐξ ἴσου ἐγέννησεν προσκόμματα.

Ὅμοια ἤδη ἡ σημαντικότης τοῦ Ἰστρου, ἐκκαθαριζομένης ἐν μέρει τῆς κοίτης του καὶ τῶν ἀκτῶν αὐτοῦ τακτοποιουμένων, διὰ τὸ Ἀγγλικὸν ἐμπόριον καὶ ἐν γένει διὰ τὰς προσλεύσεις τῆς Ἀνατολῆς, εὐκόλως ἕκαστος ἡμῶν τεκμαίρεται ἐξ αὐτῶν τῶν γινομένων προσπαθειῶν. Ἡ Αὐστρία ἐδιπλασίασε καὶ ἐτριπλασίασε τὰ ἀτμόπλοιά της ἀπὸ Βιέννης μέχρι Κωνσταντινουπόλεως ὅπως ματαιώσῃ τὰ τῶν ἄλλων ἢ Ἀγγλίας ἐπιμελῶς τὸ ναυτικόν της εἰσάγουσα καὶ ὑπὲρ τῶν ἐμπορικῶν δόξαν τῶν ὑπηκόων της συμφερόντων διαρρήγνουμένη, ἐπιχειρεῖ ἀντιπερισπασμούς διὰ τῆς συστάσεως ἀτμοπλοῖαίης γραμμῆς, προκαλεῖ εἰς διαγωνισμόν καὶ τὴν Τουρκίαν αὐτήν, διότι μόνη δὲν δύναται νὰ τὸν διατηρήσῃ ὡς μεγάλως ζημιουμένη, παραλαμβάνει καὶ Γαλλικὰ ἀτμόπλοια, κανονισμούς συντάσσει διὰ τὸν Ἰστρον, Κύριος οἶδε ὁποῖους, καὶ ἐν τῇ ἰδέᾳ της ὅτι μέγα τι διέπραξε, προδίδεται μόνη καὶ ἀπὸ τοῦ βήματός της ὡς ὁ Δισώπειος ἀλέκτωρ ἀπὸ τῆς ὀροφῆς τοῦ δώματος, κράζει ὅτι τὸ μονοπώλιον τῆς Αὐστρίας ἐπὶ τοῦ Ἰστρου ἔπαυσε πλέον.

Ἄν ἤδη ἔπαυσε τὸ μονοπώλιον τῆς Αὐστρίας ἐπὶ τοῦ Ἰστρου ἢ ὄχι, εἶναι ζήτημα μὴ χρήζον ἀναπτύξεως· βεβαιούμεν ὅμως ὅτι καὶ ἂν ποτε παύσῃ, ὡς εἶναι πολλὰ ἐπόμενον, εἰς τὴν Ἀγγλίαν βεβαίως δὲν θὰ περιίλθῃ.

(Ἀκολουθεῖ.)

Ο ΤΕΛΕΥΤΑΙΟΣ ΤΩΝ ΚΟΥΤΣΑΔΩΝ.

(Ἐκ τοῦ Ἀγγλικοῦ.)

—

Ὁ ἐξιογενεσμὸς τοῦ οἰκιστοῦ ἐν Ἰσπανίᾳ βίου, ἀθρόως θεωρουμένου, προέβη ἴσως ὅσον καὶ ἐν τῇ Μεγάλῃ Βρετανίᾳ· εἶναι ὅμως βέβαιον ὅτι σίγῃ

(α) Ἐκ τῶν ἀνωτέρω καὶ ἄλλων τὰ ὁποῖα παραλείπω ἵνα μὴ παρεκτραπῶ, φρονῶ ὅτι ἡ Αὐστρία πολλὰ θὰ ἀποραδίῃ νὰ ὑποστῇ πρὶν ἢ ἐγκαταλείψῃ τὸν Ἰστρον, πρὶν ἢ ἐκκενθῇ τὰς Ἡγεμονίας, πρὶν ἢ παρκοιθῇ διὰ τὸν Ἰστρον κανονισμοὶ ἀσμερόνους διὰ τοῦτο καὶ τῆς ἐνώσεως τῶν Ἡγεμονιῶν ἐναντίᾳ εἶναι. Ἀλλὰ καὶ ἀπὸ τοὺς προαναφερμένους ἀντιπροσώπους τῶν διαφόρων δυνάμεων μεγάλα πράγματα δὲν πρέπει νὰ ἐλπίζωμεν, ὅπως ἐργασίῃσι τὰς Ἡγεμονίας, καὶ δώσωσιν αὐταῖς θεσμοὺς ἐλευθεροτέρους ἢ καὶν συμφρονετέρους πρὸς τὸ πνεῦμα, καὶ τὰς ἠθικάς καὶ πολιτικάς ἀρχὰς τοῦ κλέους, ἐν ᾧ ἡ Αὐστρία ἔχει ἐνεννίον ὅλων αὐτῶν συμφέρον. Πιστεύομεν μάλιστα ὅτι ἡ κατοχὴ ἐντεῦθεν δὲν θὰ ἀρῇ, πρὶν ἢ περὶ τῆς ἡμετέρας τῆς πρακτικότητος ἐπιδιωκόμενον μεταρρυθμίσεων δὲν γένηται ἐπὶ τῶν ὁρίων τῆς. Ἀλλ' ἵπνοισι μεταρρυθμίσεις μὴ βλάπτουσιν τὴν ἀντιπρόθεσιν, ἀλλὰ καὶ ποτε νὰ ᾖσιν ἐπὶ ἀγαθῇ τῇ ἀντιπρόθεσιν.